

ValvontaosastoOhjaus- ja asiantuntijapalvelut
Kansainväliset ja oikeudelliset asiat

21.6.2018

Oikeusministeriö
Lauri Rautio

Viite: Lausuntopyyntöne OM 7/481/2017, 3.5.2018

**TULLIN LAUSUNTO UNIONIPETOSDIREKTIIVIN TÄYTÄNTÖÖNPANOA VALMISTELLEEN
TYÖRYHMÄN MIETINNÖSTÄ****Lausunnon antaja**

Tulliylitarkastaja Lassi Salakka

Lausunto

Tulli on ollut kuultavana asiaa valmisteltaessa, eikä mietintöön liity merkittäviä Tullin näkökulmasta ongelmallisia tulkintoja. Asia on kuitenkin Tullin rikostorjuntatehtävän kannalta tärkeä, koska tavarankuluttamisella tai näennäisellä liikuttamisella jäsenvaltioiden rajojen yli on suuri merkitys toiminnassa, jolla pyritään saamaan laitonta hyötyä Euroopan Unionin kustannuksella.

Unionipetoksiksi katsottavista rikoksista niitä, joiden paljastamiseen ja estämiseen tähtäävät toimenpiteet sekä syyteharkintaan johtavan esitutinnan suorittaminen usein kuuluvat Tullin vastuualueelle, ovat vero- ja avustuspetokset.

Työryhmän lähtökohta, että nykyinen säädäntömme vastaa pääosin hyvin direktiivin vaatimuksia on Tullin käsityksen mukaan oikea. Oikeushenkilön vastuun laajeneminen väärinkäytöksissä on keskeisiä säädäntöön ehdotettuja muutoksia.

Tunnusmerkistöjen kannalta oleellista on tekojen seurausten kokonaisarvio. Direktiivin 2 artiklan 2 kohdassa määritellään sen soveltaminen arvonnalisäveroon perustuvista omista varoista saataviin tuloihin kohdistuvaan tekoon vasta, jos vahinko on vähintään 10 000 000 miljoonaa euroa ja laitton toiminta on yhteydessä vähintään kahteen jäsenvaltioon, mutta tältäkin osalta muistutetaan määrän koostuvan koko petollisen menettelyn kaikista vaikutuksista sekä Unionille että jäsenvaltioille.

Valvontaosasto

18.6.2018

Direktiiviin on lisäksi säädetty, että luonnollisen henkilön rikoksen vakavuutta harkittaessa huomioon on otettava rikoksella aikaan saatu yli 100 000 euron kokonaisvahinko. Tämä ei kuitenkaan ratkaise teon katsomista unionipetokseksi ja lisäksi vakavuutta arvioidessa voidaan ottaa huomioon muitakin seikkoja. Samoin hallinnollisen toimenpiteen mahdollistaminen 10 000 euroa vähäisemmän vahingon tapauksissa ei sinänsä määrittele unionipetoksen rajaa eikä vaikuta nykyiseen seurauskäytäntöön.

Tulli on kiinnittänyt huomiota jäsenvaltioiden tiedonantovelvollisuuteen, josta säädetään nyt käsillä olevan direktiivin lisäksi myös tähän voimakkaasti liittyvässä, mietinnön alussa mainitussa Euroopan syyttäjänvirastoa koskevassa neuvoston asetuksessa.

Direktiivin tilintarkastusviranomaisista lausuman mukaisesti Valtiontalouden tarkastusvirastolle ehdotetaan tässä mietinnössä säädettäväksi velvollisuus ilmoittaa Euroopan petostentorjuntavirastolle ja muille toimivaltaisille Euroopan unionin viranomaisille kaikki sen tehtäviensä hoitaessaan tietoonsa saamat teot, jotka voidaan luokitella direktiivissä tarkoitetuiksi rikoksiksi.

Neuvoston asetuksessa on luonnollisesti säädetty, että Euroopan syyttäjänvirasto tulee olemaan tällainen toimivaltainen viranomainen. Tiedonantovelvollisuus tulee lisäksi laajenemaan koska asetus velvoittaa kansalliset viranomaiset ilmoittamaan syyttäjänvirastolle viipymättä kaikesta toiminnasta, joka voisi täyttää sen toimivaltaan kuuluvan rikoksen tunnusmerkistön.

Nyt valmistuneen mietinnön pohjalta tehtävässä jatkotyössä saattaisi myös syyttäjänvirastoa koskeva rinnakkainen valmistelu huomioon ottaen olla hyödyllistä pyrkiä selvittämään, onko tarkempi säätely mahdollista ja tarpeellista sen varmistamiseksi, että vähimmällä määrällä risteilevää päällekkäistä viestintää saataisiin tehokkaasti oikea tieto sille vastaanottajalle, joka sitä pystyy parhaiten käyttämään.